

RAAD VAN TUCHT DEN HAAG EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2008-29

Schijn van onafhankelijkheid, geen mogelijkheid om verzoek tot schadevergoeding in te dienen, artikelen 5 en 11 GBR-1994, RAC 810

Een registeraccountant is de controlerend accountant van franchise-organisatie ABC. Een ondernemer overweegt een franchiseovereenkomst aan te gaan met ABC. Voor advies wendt hij zich tot de accountant, die hem is aanbevolen door ABC. De ondernemer verwijt de accountant dat deze zich heeft bezondigd aan belangenverstrengeling en een gebrekkige prognose heeft gemaakt van de gevolgen van toetreding tot de franchiseorganisatie. Hij dient een klacht in tegen de accountant bij de Raad van Tucht in Den Haag. Volgens de Raad van Tucht was de accountant door in beide functies op te treden tegenover de klagende ondernemer niet onafhankelijk genoeg - in wezen dan wel in schijn. Door dit gebrek aan onafhankelijkheid heeft de accountant ten minste ook de schijn gewekt dat hij niet onpartijdig in zijn oordeel is geweest. De accountant had de adviesopdracht van de ondernemer daarom niet moeten aannemen. Over de prognose zegt de raad dat op deze rapportage over toekomstgerichte financiële informatie RAC 810 van toepassing is. De accountant heeft zich niet aan deze richtlijn gehouden. Hij is namelijk niet duidelijk over zijn uitgangspunten en de voorgeschreven werkwijze, noch over de financiële informatie en het ondernemingsplan waarop hij zijn oordeel baseert. In de rapportage van de accountant ontbreekt bovendien een duidelijke waarschuwing over de kans om de uitkomsten van de prognose daadwerkelijk te realiseren. Het rapport voldoet daarom niet aan het voorschrift dat de accountant een duidelijk beeld moet geven van de uitkomsten van zijn arbeid. De gebreken in de rapportage dragen bij aan het beeld dat de accountant bij zijn advies onvoldoende onafhankelijk en objectief is geweest. De Raad van Tucht verklaart de klacht gegrond en legt de accountant een schriftelijke berisping op.

Annotatie bij JT 2008-29

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven oordeelt dat artikel 24 GBR, betreffende de onafhankelijkheid, niet is overtreden, maar verwijt betrokkene dat hij onduidelijkheid heeft laten bestaan over zijn relatie met de franchisingorganisatie ABC. Dat doet denken aan artikel 9 GBR, betreffende de onpartijdigheid: betrokkene heeft de *schijn* van partijdigheid niet vermeden. Echter, noch in artikel 9, noch in artikel 24 GBR was sprake van de schijn van onpartijdigheid respectievelijk onafhankelijkheid! Toch is het gebrek daaraan menigmaal aanleiding geweest voor een tuchtrechtelijke sanctie; naar mijn mening terecht. In de VGC lijkt dit bevestigd te worden, en wel in artikel A-120.2, waar staat dat de RA iedere situatie vermijdt die zijn professionele oordeelsvorming op een ongepaste wijze beïnvloedt. Toch staat ook hier niet met zoveel woorden dat de schijn vermeden moet worden.

Hans Blokdijk

Tegen deze uitspraak gaat de accountant in beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Volgens het college is de combinatie van controle bij ABC en advies aan een potentiële ABC-contractant niet zonder meer in strijd met artikel 24 GBR-1994. Er is niet gebleken dat de accountant zich bij de uitvoering van zijn opdracht niet onafhankelijk heeft opgesteld. Het college is het verder met de accountant eens dat zijn werkzaamheden voor ABC op geen enkele manier betrekking hadden op de relatie tussen ABC en potentiële franchisenemers. Toch vindt het college het beroep niet gegrond, omdat accountant zich onvoldoende bewust is geweest van de verschillende posities die zijn cliënten innamen en de mogelijke gevolgen daarvan voor zijn functioneren. Aangezien het de klagende ondernemer niet bekend was dat de accountant de boeken van ABC controleerde en niet kan worden aangenomen dat ABC en de ondernemer steeds parallelle belangen hadden, had de accountant meer moeten doen om zijn positie tegenover de klager duidelijk te maken. Door hiervoor onvoldoende voor te zorgen, heeft hij schade toegebracht aan de eer van de stand. Ook het college is kritisch over de prognose. Tegenover het college heeft

De volledige teksten van de uitspraken van de Raad van Tucht en het College van Beroep voor het bedrijfsleven zijn tegen kopieerkosten te bestellen bij het Kennis- & Informatiecentrum, e-mail bibliotheek@nivra.nl. Alle originele samenvattingen van uitspraken staan op www.nivra.nl.

accountant erkend dat hij is uitgegaan van de informatie die de cliënt hem mondeling heeft verstrekt en van de gemiddelde cijfers die hem beroepshalve bekend waren voor andere ABC-vestigingen. Dat die cijfers per filiaal kunnen verschillen heeft de accountant onvoldoende vermeld in zijn prognose. Omdat het rapport ook geen duidelijk beeld geeft van de werkzaamheden die de accountant heeft verricht, berust het niet op een deugdelijke grondslag. Door de prognose desondanks uit te brengen heeft accountant er onvoldoende blijk van gegeven dat hij zich bewust was van de positie van de potentiële franchise-nemer en van de noodzaak om de gegevens kritisch te beoordelen om deze een volledig en zorgvuldig advies te kunnen geven. Daardoor heeft accountant in strijd gehandeld met artikel 5 en 11 GBR-1994. Het college verwerpt het beroep van de accountant. Het wijst het verzoek van de klagende ondernemer om een schadevergoeding af, omdat de regels van de tuchtrechtprocedure de behandeling van zo'n verzoek niet mogelijk maken.

1150/05.23 AWB 07/399 LJN BD2659

RAAD VAN TUCHT AMSTERDAM EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2008-30

Registerexpert, schaderapportage niet specifiek op het terrein van de accountancy, beroepsrecht NIVRA

In een geschil met de gemeente eist een burger een schadevergoeding en laat zich daarin bijstaan door een adviseur. Een registeraccountant treedt op als schade-expert voor de gemeente. De accountant is als registerexpert aangesloten bij het NIVRE (Nederlands Instituut Van Register Experts). Voor het geval overeenstemming over de schadevergoeding uitblijft, zal een kantoorgenoot van de accountant optreden als onafhankelijk arbiter. Naar aanleiding van de schadeberekening die de accountant heeft ingebracht in de procedure, klaagt de adviseur van de burger over belangenverstrengeling en de schijn van partijdigheid, omdat een kantoorgenoot van de accountant als onafhankelijk arbiter is benoemd. De Raad van Tucht meent dat de accoun-

tant in dit geval uitsluitend heeft gehandeld als registerexpert. Uit rapporten die hij heeft uitgebracht blijkt duidelijk dat hij in opdracht van de gemeente is opgetreden als expert, die werkzaam is bij een schade-expertisebureau, en dus niet als accountant. De Raad van Tucht toetst de daarom alleen aan artikel 5 GBR-1994. De kantoorgenoot van de accountant heeft niet hoeven optreden als arbiter en kan zich niets meer herinneren van de kwestie. De klagende adviseur weersprekt dat laatste niet. Onder deze omstandigheden heeft de accountant niet in strijd gehandeld met de eer van de stand door de opdracht van de gemeente te aanvaarden. De raad verklaart de klacht daarom ongegrond. Het NIVRA gaat in beroep tegen het oordeel dat de accountant niet zou zijn opgetreden als accountant. De lijn in de tuchtrechtspraak is volgens het NIVRA dat een registeraccountant optreedt als accountant als hij gebruik maakt van zijn titel en zich conformeert aan (onderdelen) van de RAC. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven is dat niet met het NIVRA eens. Volgens het college blijkt uit zijn vaste jurisprudentie dat gebruik van de deskundigheidsaanduiding RA niet betekent dat de beklagde accountant is opgetreden als accountant in de zin van de GBR-1994 (artikel 2, eerste lid). Dat de accountant in zijn rapport een passage heeft opgenomen die gelijkenis vertoont met de tekst uit RAC 210 maakt dat niet anders. In dit geval heeft die passage namelijk geen specifieke betekenis. De accountant maakt om die reden inmiddels ook geen gebruik meer van deze passage wanneer hij werkzaamheden uitvoert als schade-expert. Er is ook niet komen vast te staan dat de accountant zich feitelijk door RAC 210 heeft laten leiden. Volgens het college liggen de werkzaamheden van de schade-expert niet specifiek op het terrein van de accountancy en heeft het bureau, waaraan de accountant als schade-expert verbonden is, zich in het schaderapport uitsluitend gepresenteerd als 'experts-taxateurs-adviseurs'. Het college zegt verder dat

Annotatie bij JT 2008-30

Uit de tekst van de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb), doch niet uit bijgaande samenvatting, blijkt dat het NIVRA zich op het standpunt stelt dat betrokkene verwijst naar RAC 210 omdat hij in zijn rapportages heeft gesteld dat hij gebruik gemaakt heeft van algemeen aanvaarde richtlijnen inzake opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden. Dit bevreemdt, omdat betrokkene kennelijk verwijst naar RAC 4400. Dergelijke opdrachten zijn niet voorbehouden aan RA's die optreden als accountant. Maar afgezien daarvan: een gedragslijn die voorgeschreven is voor de controle van historische financiële informatie kan ook nuttig zijn in andere situaties. Dat een RA die gedragslijn ook ziet als een 'nuttige wenk' voor andersoortige opdrachten, behoort niet de door het NIVRA gestelde consequentie te hebben. Betrokkene heeft verklaard bij de uitvoering van zijn opdrachten niet langer de impliciete verwijzing naar RAC 4400 te gebruiken. Dat lijkt mij ook hierom passend, omdat zijn onderhavige opdracht niet onder RAC 4400 viel. Deze richtlijn veronderstelt blijkens § 9 overeenstemming met de wederpartij over de overeengekomen werkzaamheden, en dat paste kennelijk niet in de onderhavige situatie. Van belang is verder dat het NIVRA een belang moet hebben bij de uitoefening van het beroepsrecht. Dat belang ontbreekt indien het beroep uitsluitend betrekking heeft op de overwegingen van de tuchtrechter, en niet op de beslissing. Dat lijkt mij in het algemeen juist, maar in casu valt er wellicht iets op af te dingen: het ging om de vraag of betrokkene al dan niet was opgetreden als accountant. Uit de tekst van de uitspraak van het CBb valt overigens niet op te maken welke bepalingen in de hoofdstukken III en IV van de GBR het NIVRA geschonden achtte.

Hans Blokdijk

het bestuur van het NIVRA net als anderen belang moet hebben bij de uitoefening van het tuchtrechtelijke beroepsrecht uit de WRA (artikel 52, eerste lid, onder c). Dat belang ontbreekt als het beroep alleen maar is gericht tegen de overwegingen die de Raad van Tucht heeft gebruikt en als het beroep niet van betekenis kan zijn voor de uiteindelijke beoordeling van de klacht (onderdelen). Het beroep van het NIVRA wordt daarom verworpen. R528, AWB 06/580 LJN BA2960